

Börésit – Világteremtés

Börésit Hetiszakasz tartalma בראשית

Szakaszunk — Börésit (1Mózes 1:1–6:8.) — leírja a világteremtés történetét, az ősi zsidó felfogás szerint. Egyúttal — Rási kommentárja szerint — ez a zsidó nép „telekkönyve” Erec Jiszráélra, a zsidóság isteni örökségére. A szakasz leírja az első emberpár, Ádám és Éva bűnbeesését, kiűzetését az Éden kertjéből és az emberi civilizáció első lépéseit a mezőgazdaság, állattenyésztés, a szerszámkészítés és zene terén. A szakasz Noé születésével zárul, aki a következő szakasz főhőse lesz.

Isten hat nap alatt megteremti a világot. Az első napon megalkotja a **sötétséget és a fényt**. A második napon a „felső vizek” és az „alsó vizek” elválasztásával megteremti a mennyboltot. A harmadik napon **megvonja a szárazföldek és a tengerek határait, és földből fákat és füveket sarjaszt**. A negyedik napon elhelyezi az égbolton a **Napot, a Holdat és a csillagokat**, hogy időmérők legyenek és megvilágítsák a földet. Az ötödik napon megteremti a **halakat, a madarakat és a hüllőket**, a hatodik napon pedig a **szárazföldi állatokat és az embert**. A hetedik napon Isten abbahagy minden munkát, és a **nyugalom napjává szenteli** azt. – **1Mózes 1:1–2:3.**

Isten a föld porából formálja meg az ember testét, és az „élet leheletét” leheli belé orrlyukain keresztül. Az ember az elején még egyedül van, de aztán Isten úgy dönt, hogy „Nem jó, hogy az ember egyedül legyen”, s ezért kivesz

a bordái közül egyet, asszonnyá formálja azt, és összeházasítja az embert az asszonnyal. – **1Mózes 2:4–25.**

Ádámot és Évát Isten az Édenkertbe helyezi el, és megtiltja nekik, hogy „a jó és rossz tudásának fájáról” egyenek. A kígyó ráveszi Évát, hogy szegje meg a tilalmat, és az asszony a férjét is megkínálja a tiltott gyümölcsből. Bűnük büntetéséül Isten elrendeli, hogy az ember váljon halandóvá, térjen vissza a földbe, amelyből vétetett, és a javakat csak szenvedés és nehézségek árán szerezhesse meg. Isten kiűzi az embert az Édenből. – **1Mózes 3.**

Éva két fiút szül: Káint és Ábelt. Káin összeszólkoszik Ábellel, meggyilkolja őt, és hontalan vándorral lesz. Ádámnak egy harmadik fia is születik, Sét, akinek tizedik generációs leszármazottja Noé, az egyetlen igaz ember a megromlott világban. – **1Mózes 4:1–6:8.**

עבת פי

Hetizakasz: **Börésit (בראשית)**

Ezen a héten kezdjük az egészet előről olvasni... A világ teremtése hat nap alatt... De van egy nagyon szomorú történet is az aktuális hetizakaszban, és ez az első gyilkosság története. Káin megölte a testvérét.

„Rátámadt Káin Ábelre az ő testvérére és megölte őt. És mondta az Örökkévaló Káinnak: Hol van Ábel, a te testvéred? És ő mondta: Nem tudom; vajon testvérem őrzője vagyok-e én? És mondta (az Örökkévaló): Mit tettél? A te testvéred vérének hangja kiált föl hozzám a földből!” Káin akkor megijed és bocsánatot kér, és kifejezi abbéli félelmét, hogy most már bárki megölheti őt. Ezért az **Örökkévaló** jelet ad neki, amivel megjelöli, és ezzel megvédi attól, hogy megöljék.

Felmerül pár kérdés: Miért kell neki jelet kapnia, amivel megvédelmezi őt Isten, mikor az lenne a helyes, (szemet szemért, fogat fogért), ha megölte a testvérét, haljon meg ő is. A másik kérdés, hogy mi ez a jel pontosan?

Az első kérdésre az a válasz, hogy **Káin** nem tudta, hogy mit okoz. Fájdalmat akart okozni a testvérének, de nem volt tisztában azzal, hogy a lelkét elveheti a testéből. Nem tudta, mi az a halál, és hogy ezt hozhatja a másakra. Ezért nem kellett meghalnia tettének büntetése képen. A jelről pedig van többféle magyarázat. Az első szerint Káin egy szarvat kapott a homlokára, amitől ijesztővé vált az emberek között. (**Ádámnak és Évának még sok gyermeke született, csak azokról nem mesél a Tóra, mert nem tartoznak szorosan a zsidó nép történelméhez**) Így senki nem merte bántani. A második magyarázat szerint nem fizikai értelemben vett jelre kell gondolnunk. Hanem egyfajta szellemi erőre, ami az embernek adatott.

Tudvalevő, hogy az állatok tartanak az embertől, kerülnek a társaságát, már akkor elbújnak előle, ha csak megérzik a közeledtét. Állat csak vészhelyzetben támad meg embert, ha nincs más választása, magától nem keresi a találkozást. Ez **Istentől** való dolog, hogy az állat tudja, hogy az ember valami más... **EMBER**. Ez az erő szállt el **Káinból**, mikor gyilkossá vált. Hasonlatos lett az állatokhoz, és már nem volt benne a szellemi erő, amivel az állatoktól megkülönböztesse magát. Ezért rettegett, hogy akár az állatok is széttéphetik, megölhetik őt. **Isten** pedig visszaadta neki ezt az emberi erőt, ez volt a jel, láthatatlan, de érzékelhető. A harmadik magyarázat azt mondja, hogy **Káin** egy kutyát kapott maga mellé kísérőnek és társnak. Azért pont kutyát, mert a kutya hűséges a gazdájához, önfeláldozó, odaadó, szeretettel, képes akár az életét adni a gazdájáért, mindezt úgy, hogy szinte semmit nem kap cserébe. Maradék étellel etetik, ő mégis mindenestül odaadja az életét annak, akihez tartozik. A kutya tehát emlékeztette **Káint**, hogyan kellene viselkedni, alázattal, szeretettel, odaadással és hűséggel. Mindig tükröt tartott elé. Ugyanakkor hűséges társként önzetlenül szerette, tisztelte, védelmezte és követte őt.

Mit tanulhatunk ebből a történetből? Először is azt, hogy ha rosszat látunk, nem feltétlenül gyilkosságot, hanem bármi „**bűnt**”, ne ítéljük elhamarkodottan, vizsgáljuk meg az eset hátterét, lehet, hogy az elkövető nem akarta azt okozni, ami végül lett, lehet, hogy hibázott, de azért nem egy megátalkodott gonosztevő. Vigyázzunk tehát az előítéletekkel, és az elhamarkodott ítélkezéssel. A másik, amit tanulhatunk, és ez nagyon fontos, hogy az emberi erőt, a tartásunkat csakis emberi viselkedéssel őrizhetjük meg. Figyeljünk oda, hogy méltók legyünk tetteinkkel az **Örökkévalóhoz**.

Glitzenstein Chaim Shaul rabbi

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

BÖRÉSIT HAFTARA KOMMENT

A **Tóra** e heti része a világ teremtésének történetét meséli el, és a **Haftara** egyfajta kommentárt ad a **Tóra** első részéhez. **Jesájá** úgy mutatja be **Istent** e **Haftara** elején, mint „**aki megteremtette az eget és kifeszítette azt, aki megalkotta a földet és mindent, ami rajta terem**”. (Jesájá 42:5)

Jesájá azonban nem áll meg itt. Ehelyett kapcsolatot teremt a világ megteremtése között, hogy betöltsön egy bizonyos feladatot, és az izraeliták megteremtése között, hogy betöltsék a szövetségüket. És mindenkit arra buzdít, hogy hirdessék **Isten** dicsőségét: „**Örvendezzenek a puszták és a falvak... énekeljenek azok, akik Szelában élnek, és kiáltssanak a hegycsúcsokról!**”. (Jesájá 42:11)

Jesájá prófécijája egy zűrzavaros világnak szól. A **babiloniaiakat**, akik **i. e. 605** körül erőszakkal eltávolították **Izrael** gyermekeit **Izrael** földjéről, később más seregek megdöntötték, és az izraeliták abban reménykedtek, hogy visszatérhetnek hazájukba. **Jesájá** azt mondja nekik, hogy **Isten** jön: jön, „**mint a harcra kész, dühös katona... Elég sokáig hallgattam, csendben maradtam és visszatartottam magam. Most úgy kiáltok, mint egy vajúdo asszony**”. (Jesájá 42:14)

A próféta ezután egy egyszerre ijesztő és izgalmas leírást ad arról, hogy **Isten** végig söpör a földön, hogy visszaszerezze **Izraelt Isten** népének, hegyeket és folyókat pusztít el, de a vakokat is vezeti, és „**olyan utakon vezeti őket, amelyeken még nem jártak**”. (Jesájá 42:16)

A következő versek azt sugallják, hogy nem fizikai vakságról beszél **Jesájá**, hanem szellemi vakságról: „**Mindazok, akik bálványokban bíznak, és fémből készült dolgokat neveznek istenüknek, szégyenszemre visszahullnak**” (Jesájá 42:17).

A továbbiakban megdorgálja az izraelitákat, és őket okolja saját száműzetésükért: „**Ki adta Izraelt a fosztogatóknak?**” kérdezi **Jesájá**. „**Nem volt más, mint az Örökkévaló**” (Jesájá 42:24).

Jesájá azonban a dicséretre, nem pedig a büntetésre összpontosít, és ezt követően visszautalással emlékezteti **Izraelt Isten** jobb jövőre vonatkozó ígéreterre: „**Ne félj, mert én megváltalak, neveden szólítottalak, enyém vagy**” (Jesájá 43:1).

Jesájá szerint a babiloni száműzetés büntetés volt **Izrael** bűneiért. Folytatja, és védelmet ígér a megpróbáltatásokon keresztül – „**Ha tűzön jársz, nem perzselődsz meg**” (Jesájá 43:2) -, ígérve a végső megváltást. „**Ne féljetek**” - mondja **Jesájá**, aki most **Isten** szavaival szólal meg egy diadalmasan felcsendülő beszédben – „**keletről hozom utódaitokat, nyugatról gyűjtelek be benneteket... Legyetek biztosak abban, hogy én vagyok az Isten, és egyedül én tudlak megszabadítani titeket**” (Jesájá 43:10-11).

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Háború Izraelben összefoglaló

Rakéták tömegét lőtték Izrael déli és középső részére a Gázai övezetből szombat reggel, fegyveres terroristák tucatjai hatoltak be izraeli településekre. A halottak száma folyamatosan emelkedik, a legutóbbi jelentések szerint százan veszítették életüket. Eddigi közlések szerint legalább kilencszáz sebesültje lehet a támadásnak.

A szombat munkaszüneti nap és a sátoros ünnep ellenére a hadsereg szóvivője felszólította a vallásosokat, hogy kapcsolják be rádiójukat, tévéjüket, hogy értesüljenek a biztonságiak esetleges felhívásairól.

Kibi Sabtáj rendőrfőkapitány az állami és biztonsági vezetők közül elsőként szólalt meg az **izraeli** közszolgálati televízióban, s bejelentette, hogy gyakorlatilag háborús helyzet van **Izraelben**, s egyelőre nem sikerült úrrá lenni a behatolt **Hamász**-egységeken.

Palesztin hírforrások alapján az izraeli közszolgálati tévé arról számolt be, hogy izraeli katonákat ejtettek foglyul és hurcoltak a **Gázai** övezetbe. Ablakokból készített és az **izraeli** tévékben is bemutatott videófelvevételek szerint nemcsak gyalogos fegyveresek hatoltak **izraeli** területre, hanem járműveken, sőt siklóernyőn közlekedő, állig felfegyverzett **Hamász**-csoportok is.

A **Raim-erdőnél** az ország déli részén egy fiatalok által kedvelt rendezvényt tartottak, amelyet fegyveres hamászosok leptek meg. A fiatalok menekülni próbáltak, segítséget hívtak az izraeli biztonságiaktól, a tévé szerint sokan meghaltak, megsebesültek. Utóbb kiderült mézárálást végzett a **Hamász**, **250 embert gyilkoltak** meg a fesztiválon és környékén.

Joáv Galant védelmi miniszter széles körű azonnali mozgósítást rendelt el a tartalékos erőknél. A jogrendszer átalakítása ellen a tartalékos szolgálat megtagadásával tiltakozó **Áhim Benesek**, vagyis fegyvertestvérek nevű szervezet felszólította tagjait, hogy vonuljanak be behívásuk esetén.

Délután egy óra körül ült össze az izraeli biztonsági kabinet – tájékoztatót a Miniszterelnökség. **Benjamin Netanjahu** izraeli miniszterelnök délután találkozik **Jaír Lapid** ellenzéki vezetővel.

A Hamász terrorszervezet ma reggel súlyos hibát követett el, és háborút indított Izrael Állam ellen. Az Izraeli Védelmi Erők (IDF) csapatai minden helyszínen harcolnak az ellenség ellen – mondta **Joáv Galant** védelmi miniszter a helyzetértékelést követően. A **Jerusalem Post** beszámolója szerint a miniszter hozzátette: **Izrael Állam** fogja megnyerni ezt a háborút.

Vasárnap este is folytatódtak a tűzharcok a Gázai övezet szomszédságában, a palesztinok rakétákat indítottak a Gázai övezetből Izrael területére – jelentette az izraeli média hivatalos közleményekre hivatkozva. A Külgazdasági és Külügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium közös mentőakciója keretében a Magyar Légierő két repülőgépe 215 emberrel a fedélzetén elhagyta az izraeli légteret és immár biztonságos légtérben haladnak Magyarország felé - közölte vasárnap éjszaka **Szijjártó Péter** külügyminiszter.

Az **Izrael** ellen indított támadásnak már legkevesebb tizenegy amerikai áldozata van – közölte **Joe Biden** amerikai elnök a hétfőn kiadott közleményében. - **Joe Biden hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok és Izrael elválaszthatatlanok.**

Az **Egyesült Államok** biztosítja, hogy **Izrael** rendelkezzen minden eszközzel, amire az ország és polgárjainak védelméhez szüksége van. **Joe Biden** egyeztetést kezdeményezett az **Egyesült Államok** közeli szövetségeseinek vezetőivel, köztük **Franciaország**, az **Egyesült Királyság**, **Németország** és **Olaszország** vezetőivel. **Egyre több megrendítő történet kerül nyilvánosságra** azután, hogy a **Hamász fegyveresei szombaton megtámadták Izraelt**. Sajtóhírek szerint a terroristák két fiatal házaspárra is rátámadtak a Gáza környéki településeken.

Háború Izraelben összefoglaló

Egy fiatal házaspárra, **Itai és Hadar Berdicsevszkijre** a **Gázától** mintegy **5 kilométerre fekvő kibucban** lévő otthonukban támadtak rá a Hamász terroristái. A szülők az utolsó pillanatban még el tudták rejteni a **10 hónapos ikreiket** az óvóhelyen, mielőtt megpróbálták szembeszállni a fegyveresekkel.

Izrael lépett: többé nem lesz kegyelem, akárkit megölhetnek Gázában. Izrael hétfőtől kezdve nem használja többé azokat a kopogatóbombákat, amelyekkel eddig elsősorban a gázai civil lakosságot figyelmeztettek egy-egy légitámadás veszélyére. Az izraeli hadsereg szóvivője is megerősítette ezt. Mindeközben a kedd hajnali órákban csapások történtek Gázában, újabb áldozatokról érkeztek beszámolók, valamint a libanoni határnál is fegyveres összetűzések voltak.

A kopogatóbombák eddig egyfajta figyelmeztetésül szolgáltak: ezek olyan, robbanószert nem tartalmazó vagy kisebb erejű muníciók voltak, amelyeket közvetlenül egy-egy nagyobb csapás előtt dobott le az **izraeli hadsereg** a célpontra.

Az Izraeli Védelmi Erők (IDF) közölte, hogy a Gázát ért dróncsapásokban megölték a Hamász gazdasági miniszterét és a palesztin iszlamista szervezet egy másik magas rangú tagját. Közben a Hamász rakétákkal támadta Askelón városát.

Az **izraeli** csapatok visszaszerezték az ellenőrzést a **Gázai** övezet szomszédságában lévő összes város felett – közölte **Daniel Hagari** katonai szóvivő sajtótájékoztatóján hétfőn. Ostrom alatt áll **Gáza**, nincs élelmiszer, üzemanyag és minden le van zárva.

Izrael szerint akár **150 embert is foglyul ejtettek**, amikor a Hamász **2023. október 8-án meglepetésszerű támadást indított.** A Hamász azt mondta, hogy „biztonságos helyeken és alagutakban” rejtette el őket Gázán belül, és azzal fenyegetőzött, hogy megöli a túszoikat, ha Izrael figyelmeztetés nélkül bombázza a polgári otthonokat.

Shiri, Yarden, Ariel és Kfir Bibast is a feltételezések szerint abból a **dél-izraeli kibucból** rabolták el, ahol éltek, és ahol **Shiri** óvónő volt, aki a **3 éves Arielt** és a **9 hónapos Kfirt** tartotta a kezében, amikor a Hamász fegyveresei körülvették őket. **Yossi és Margit Silberman**, **Shiri** szülei szintén eltűntek, és úgy gondolják, hogy elfogták őket is.

Benjamin Netanjahu: A Hamász minden tagja halott ember. - **szerda este az izraeli köztvéiben mondott beszédet a szerda délután megalakult izraeli vészhelyzeti egységkormány több tagja is.**

Haim Regev, Izrael brüsszeli nagykövete - Izrael nem sérti meg a humanitárius szabályokat. **Izrael** a terroristák ellen harcol, és ebben a harcban minden eszközt bevetünk azért, hogy megsemmisítsük a **Hamászt**, és hogy megvédjük a népünket. A terroristák ellen nem lehet hátrakötözött kézzel harcolni. Nagyon világosan szeretném elmondani, hogy kemények leszünk. Nagyon agresszívok leszünk.

Izrael szórólapokat dobott le a **Gázai** övezetben, amely arra figyelmezteti a civil lakosságot, hogy vonuljanak óvóhelyekre. A szórólapon közlik, hogy az izraeli hadsereg lépéseket tesz a **Hamász** akciói miatt, és lerombolják a szervezet épületeit.

Netanhaju: „A Hamásszal pontosan úgy kell bánni, ahogyan az ISIS-szel bántak. Ki kell őket köpni a nemzetek közösségéből. Egyetlen vezető sem találkozhat velük, egyetlen ország sem adhat nekik menedéket, és akik mégis megteszik, azokat szankciókkal kell sújtani.”

Fuvarpress

Raj Tamás:**Bibliaiskola**

A betű és a szám összefüggései

Az Ókori ember nem ismerte a ma használatos, úgynevezett arab (valójában indiai) számokat, hanem (mint a rómaiak) pálcikával vagy kavicsokkal számolt, illetve a betűket használta fel. Így tettek a zsidók, akárcsak az ókori görögök is a maguk alfabétájával. A betűszámolás persze nem ismerte a helyértéket, így különböző betűcsoportokból is létre lehetett hozni ugyanazt a számösszeget. Másrészt, ha tehát valaki ránézett egy-egy szóra, azonnal tudta annak számösszegét. Elkerülhetetlen volt, hogy ebből a kettős gyakorlatból ki ne alakuljon a betű és szám összefüggéseire alapozott, misztikus zsidó „tudomány”, a **gematria**, vagy **gimatria**. (Az elnevezés a görög geometria szóból ered, s a Ptolemaioszok korából való.)

A **gematria** szerint a szó számértéke jelentőséggel bír, akárcsak valamely kiemelkedő szám összegének megfelelő szó, s ha két szónak, két kifejezésnek egyazon számösszege van, mélyebb összefüggést kell feltételezni kettejük között. Ezek a rejtett összefüggések a vallási életben is tükröződnek, például a **purimi karnevált** mindmáig „**ad-lojádának**” nevezik, mert a **Talmud** szerint ilyenkor addig kell inni, amíg az ember nem tud különbséget tenni (**ad d'ló jadd**) az „**áldott legyen Mordekháj**” és az „**átkozott legyen Hámán**” kifejezések között, mivel ezek számösszege azonos. Egyesek szerint a péntek esti halevés szokása azért alakult ki, mert a héber **dag** (= **hal**) szó számértéke éppen hét, ami a hetedik napra, a szombatra utal. Nevek helyett is használhattak (mint-egy titkosírásként) számösszeget, például a misztikus (**sokak által gonosznak mondott**) **666** voltaképpen **Néro császár** görög nevének számösszegét adja ki.

Régi zsidó szokás az újesztendő (**ros hasaná**) előtt a beköszöntő zsinagógái év számának megfelelő (**lehetőleg jót jelentő**) héber betűszámot keresni, s azt (**néha teljes bibliai mondatot**) küldeni el üdvözlő lapon a címzettnek. Ha viszont az egyszerű évszám is jelent valamit, a **kabbalisták** messzemenő következtetéseket vontak le belőle. Az első világháború évszáma (**1914 = 5674**) héberül: **tir'ád** (= **remegni fogsz**), a másodiké (**1938 = 5698**) **tircáh** (= **gyilkolni fogsz**), a kelet európai változások kezdete **1988**-ra nyúlik vissza (**tismáh = örülni fogsz**). Persze, nem mindig „**stimmel**” a számolás, elvégre **1968** jelentése **tiskáh** (= **felejteni fogsz**), míg az **1996**. évszámé **tisznu** (= **gyűlölni fogtok**).

A **Talmud** idézi **Eleiezer ben Joszé rabbit**, aki a bibliamagyarázat **32** módszerét gyűjtötte össze, köztük a **notarikont**. A római korban kialakult misztikus módszer a római jegyzők (**a nótáriusok**) írásmódját követi, akik rövidítésekkel, mozaikszavakkal készítették feljegyzéseiket és a kőbe vésett feliratos táblákat.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A **kabbalisták** feltételezik, hogy a **Szentírás** egyes szavai, kifejezései is ilyen rövidítésként oldhatók fel, vagy egy-egy bibliai vers kezdőbetűiből alkothatók ilyen mozaikszavak. Az őszi nagyünnepeket megelőző hónap neve (**Elul**) például **notarikonként** az **Énekek éneke egy mondatát idézi: Ani ledodi vedodi lí** (= **Én a barátomé vagyok, és a barátom az enyém**). Ezért **elul** a **szent (és a földi)** szerelem hónapja is: szívesen tartanak ilyenkor esküvőt.

A **kabbala** bibliaértelmező módszerei már kétségtelenül szerepelnek a héber **Szentírásban**, hiszen a legismertebb titkosírást (**atbas**) már **Jeremiás próféta** is gyakorolta. Ez azt jelentette, hogy az első betű (**alef**) helyett az utolsót (**táv**), a második helyett az utolsó előtti írták. A próféta nem akarta kimondani a nagy ellenség, **Bábel (Babilónia)** nevét, ezért ezt írja és mondja helyette: **Sésakh (vesd össze 25. fejezet 26. vers és 51. fejezet 41. vers)**.

A felsorolt **kabbalista** módszerek egyikét, az úgynevezett betűugrasztást (**héberül dijug otijot**) csak a modern számítógépes vizsgálat után fedezték fel újra. Az izraeli kutatók **1984-ben (anélkül, hogy a régi módszerről tudomásuk lett volna)** előírták a komputernek, hogy ugrasszon ki a szent szövegből minden hetedik, negyvenkilencedik, ötvenedik és huszonhatodik betűt. (**A hetes és többszörösei közismerten misztikusak, a huszonhat pedig a négybetűs istennév számösszege.**)

Megdöbbenő eredmények születtek. **Mózes I. és II. könyvének** elején és végén a negyvenkilencedik betűk a **Tóra** szavát adták össze. Ugyanez a szó jött ki (**fordítva**) a **IV. és az V. könyv** elején és végén. A **III. könyv** elején és végén, minden hetedik betűk a tetragrammatont (**JHVH**) adták. Tudnunk kell, hogy a **Papok könyvét** a régiek különösen szentnek tartották, hiszen abban találjuk a **Szentélyre**, a tisztaságra vonatkozó, valamint a rituális és a legfőbb erkölcsi törvényeket.

A teremtéstörténetnek a hetedik napra, a szombatra vonatkozó szövegéből (**természetesen, a hetes szám segítségével**) a zsidó nép héber nevét (**Jiszraél = Izrael**), valamint - egymásba kapcsolódva - a férfi és a nő (**tárgyaltuk: is és isá**) ugrasztotta ki a számítógép. Számtalan más hasonló, gyakran csupán a történetben szereplő hős neve jelent meg a monitoron. A jelenség egyik lehetséges magyarázatára később még visszatérünk.

עם ישראל חי

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

ELSŐ BESZÉD 2.

„És most Izrael, hallgass a törvényekre, amelyekre tanítalak benneteket., hogy megtegyétek.”

Mózes most átvette a tanító szerepét, úgy ahogy az **Örökkévaló** tanította őt, most ő tanítja a népet. Emlékezteti őket, hogy miként haltak meg azok a férfiak, akik a parancsolatok ellenére a **Moáb lányok** kedvéért részt vettek a bálványimádáson és paráználkodtak. Akik hűségesen megtartották a törvényeket, azok mindnyájan életben maradtak. Utal a választott nép felelősségére.

„Melyik az a nagy nemzet, amelyhez Isten olyan közel van, mint hozzánk az Örökkévaló, a mi Istenünk, valahányszor hozzá fölkiáltunk?”

Ez igaz a mai napig és mindörökké, mert egyetlen nemzet sem mondhatja el magáról, hogy ők az **Isten** választott népe, kizárólag a zsidó nép! Emlékeztet a **Szövetségre**, melynek írásbeli bizonyítéka a **Tízparancsolat**! Emlékeztet a bálványimádás tilalmára, de itt is előhozza örökös panaszát, önmagát ismételve, a népet okolva a sorsáért.

„Az Örökkévaló megneheztelt rám miattatok és megesküdött, hogy nem megyek át a Jordánon és hogy nem megyek be a jó országba, amelyet az Örökkévaló, a te Istened ad neked örökségül.”

Figyelmeztet arra, hogy milyen következményei lesznek annak, ha az utódok elhagyják az **Örökkévalót** és más isteneket keresnek az új hazában. Sajnos ez megtörtént és ennek a mai napig, mi szétszóródásban élő zsidók isszuk meg a levét.

„Elszór benneteket az Örökkévaló a népek közé és csekély számban maradtok a nemzetek között, ahova elvezet benneteket az Örökkévaló. És ott szolgáltok majd isteneket, emberek kezének művét.”

Meghagyta a reményt is, hiszen az **Örökkévaló** nem hagyja el a népét, csak próbára teszi őket, hogy vezekeljenek elődjeik bűneiért, és nem felejt el a szövetséget, amelyet őseinkkel kötött, és megesküdött nekik az **Örök Szövetségről**. Következik a **Tízparancsolat** megismétlése, amit **Mózes** saját kezével írt be a **Tórába** a kőtáblák nyomán, az **Örökkévaló** szavait követve. Néhány helyen azonban nem pontosan idézi az elhangzottakat. A legfeltűnőbb az ötödik parancsolat, ahol az **Örökkévaló** hosszú életet ígért a szülők tiszteletéért, **Mózes** önhatalmúlag még hozzátesz valamit:

„Tiszteld atyádat és anyádat, amint megparancsolta neked az Örökkévaló, hogy hosszú életű légy és hogy jó dolgod legyen a földön, amelyet az Örökkévaló a te Istened neked ad.”

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Mózes garantálja a jó életet, a valóságban azonban az **Örökkévaló** csak a hosszú életet ígéri, ami lehet nehéz, betegségekkel terhelt, fáradtságos, nincstelen is. Nincs erre garancia, csak **Mózes** szavai szerint.

A szombati pihenőnap megszentelésénél egyszerűen kihagyja a hatnapos világ teremtését, helyette visszaemlékezik az **Egyiptomi** szolgaságra, ami az **Örökkévaló** elmondásában itt egyáltalán nem szerepel, Sok másra sem emlékezik helyesen, hanem saját variációit írja le.

Felsorolja azokat a kötelességeket, amiket **Izrael** népének meg kell tartania, hogy jó életük legyen abban az országban, ahová az **Örökkévaló** elvezeti őket. Kimondja az egyik legszebb mondatot a **Tórában**, ami a saját fejből pattant ki:

„Halljad Izrael, az Örökkévaló, a mi Istenünk, az Örökkévaló egy!”

Ezt a mondatot a mai napig és az idők végezetéig minden zsidó naponta többször is elmondja. Ez a mi legfontosabb hitvallásunk tömören megfogalmazva.

Néhány okoskodó tóramagyarázó, rosszindulatúan, hogy **Mózes** érdemeit kisebbítse, kitalált egy mesét. Azt mondják, hogy **Jákob** miután megáldotta a fiai megkérdezte tőlük, hogy hisznek-e az **Örökkévalóban**. A fiúk erre azt felelték, hogy „Halljad **Jákob (Izrael)**” az **Örökkévaló** a mi **Istenünk**, az **Örökkévaló** egy. Na, ebből egy szó sem igaz, csak a fantázia szüleménye! **Jákob** a **Tóra** szerint, amikor megáldotta mind a tizenkét fiát részletesen, hosszan sorolja az intelmeit. Nem tette fel semmiféle kérdést az **Örökkévalóról**, ezért nem volt válasz sem mert, ha ez történt volna, annak nyoma lenne a **Tórában**. Ez a mondat, amit naponta többször imádkozunk Mózes negyven éves tapasztalatából, amit az **Örökkévalóval** kettesben töltött szűrődött le!

Még azt is hozzáteszi:

„Szeresd az Örökkévalót, a te Istenedet egészszíveddel, egész lelkeddel és egész erőddel.”

Gyönyörű megfogalmazás, és most következik a legfontosabb, a gyermekek tanítása, mert a gyermekek tudása nélkül eltűnik a zsidóság, beolvadnak a többi népekbe. Ők viszik tovább a hitünket, ha mi már nem leszünk.

„Jól tanítsd meg ezekre gyermekeidet és beszélj róluk, midőn ülsz a házában és midőn jársz az úton, midőn lefekszel, és midőn fölkelsz.”

A következő számban folytatjuk a kalandot....

Daniel Tarr:

A kabbala története

XIV. rész

Amikor ezek az érzéshullámok elérik a **Hod**-ot, az bekapcsol, „felébred”, és aktivizálja a **Geburah**-t is, aki vagy visszafordul, azaz a **Netzah**-ba menekül, vagy figyelmét az útra fordítva életre kelti a **Chesed**-et, azaz a **Figyelőt**.

A **Chesed** kívülről szemléli önmagát, az adatokat továbbítva az immár passzív **Geburah** felé. A passzív **Geburah** megszűri ezeket, majd azt, ami tiszta, átengedi magán a **Hod**-ba. Az itt rendszerezett információ ekkor már a **Chesed** felügyelete mellett a **Netzah** rendelkezésére áll, azaz gyakorlattá, vagyis magává az **Életté** alakul át.

A **Yesod**-ból folyamatosan áramló energia megtette első körét a személyiség magja, a **Tipheret** körül. A **Tipheret** attól válik középponttá, hogy a tudat fixálja, azaz megismeri a határait. Ha a tudat pl. a **Hod**-ot tartja a saját középpontjának, azaz személyisége magjának, akkor az 'eredeti' **Tipheret** az ő számára **Cheseddé** válik, vagyis az egész **Életfa** eltolódik, legalábbis annak szemszögéből, aki tudja, hogy az, amit a másik **Tipheret**-nek lát, az csupán a **Hod**.

Ez az ítélet azonban csak magasabb szintről nézve mehet végbe, mivel a **Geburah** tetszik, nem tetszik „játéka” már kevés az „igazság” eldöntéséhez. A **Tipheret**-nek fel kell nőnie ahhoz, hogy már ne egy fix pont legyen, ami körül a világ változik, hanem maga a változás állandósága, a **Kether**.

A **Binah** tudása az **ÉN** és a **Nem-ÉN** külön valóságának felismerése, és a viszonyítás. Rendelkezésre áll a **Hod** „könyvtára” és a **Geburah** ereje, ami megtartja azt a falat, ami az **ÉN**-t védi azoktól a hatásoktól, amikre még nincs felkészülve. Vele szemben helyezkedik el a **Chokmah**, az a **szefira**, ami megmutatja az összes létező egységét azáltal, hogy minden csak önmaga részeként létezik számára. Segítségére van a **Chesed** szeretete és a **Netzah** életösztöne.

A **Chokmah** befelé néz, azon belülre, amit a **Geburah** határol, a **Binah** kifelé, arra, amit a **Chesed**, mint figyelő megmutat számára. A **Netzah** cselekvése a **Binah** folyamatos tudatának megnyilvánulása, a **Chokmah** egységében pedig a **Hod** tartja fenn a rendet.

A felső **szefirák** elérése és tudatosítása adja meg az alapot arra, hogy a **Ketherben** élő tudat, újonnan felfedezett eszközei segítségével felismerje a valóságot. Természetesen az ő **Életfája** is el van tolvadva valamelyik irányba, valaki máshoz viszonyítva, de ennek folyamatosan tudatában van, és egyre inkább a jelenben létezésével képes ezt szinte azonnal korigálni.

Daniel Tarr:

A kabbala története

XIV. rész

Így többé már nem egy merev rendszer, hanem egy folyton mozgásban lévő, mégis stabil, harmonikus személyiség, aki tudatában van a külvilág (**Nem-Én**) által hozzá (**Én**) beérkező ingereknek, és azok minőségének és intenzitásának megfelelően képes reagálni. Egy aktív energiára (**akarat**) képes egy passzíval (**engedés**) válaszolni, és tudja, mikor van hely (**azaz amikor más enged**) számára akarni.

A **Daath** a **Yesod** tükörképe, amikor szembenéznek, önmagukat látják a másokban. Ameddig a **Yesod** ösztönös kiáradása tart, addig a **Daath** kapuja zárva van. A **Yesod** folyamatos tisztulása azonban réseket nyit a tükörképen, ami ízelítőt ad a jelen valóságából. A tükörrablakká, majd végül ajtóvá válik. A személyiség átrendeződése és harmonizálódása fixálja a középpontot, azaz létrejön az **Én**, ami szintén feltétele a kapun való átlépésnek.

A nem tudatosított **Yesod** olyan, mint egy seb, amiből folyik az átéletlen „**múlt**”. Ahhoz, hogy ezek mind megtalálják helyüket a jelenben, jelenné kell válniuk nekik is. Ahogy a személyiség tudatosítja ezeket a maradványokat, képes átélni azokat a maguk teljességében, ezáltal 'könnyebbé' válik, nem cipeli magával a terheket. Felkészül arra, hogy egy magasabb szintre lépjen, elhagyja azt a karmakört, ami már nem tartalmaz számára új feladatot.

A fixált, felépített **Én**-re új feladatok várnak az átlépés után. A felső **szefirák** ismeretében letekinthet önmagára, így felismeri azokat a hibákat, amiket letről nem volt képes érzékelni. Amikor ezeket tudatosítja (**Binah**), értelmezi az **Én** fogalmát, és visszatér, hogy újra alkossa azt. Az újra alkotás már nem jár újabb büntudattal, hiszen az **Én** tudja, hogy kezdetben szüksége volt megfognia a Középpontját ahhoz, hogy felkapaszkodhasson, de most (**mivel személyisége kibővült**) az a fogás már nem tartható fenn többé.

Ehhez el kell engednie a régi énképét, hogy helyet teremtsen az újnak. A régi énkép elengedése (**mint bármiféle elengedés**) félelmet idézhet elő, hiszen a személyiség úgy érezheti, énje megsemmisül. Ha sikerül ezen a szakaszon túljutnia, egyre magabiztosabbá válik, hiszen tapasztalata és emléke lesz arról, hogy a **Kapun** átlépve (**halál**) újra megtalálja önmagát (**születés**).

Ezután már minden újabb átlépés természetesebbé, félelemmentesebbé válik, vagyis a személyiség megtanulja a halált, és a **Kether Malkuth**-tá válik.

Folytatjuk...

TALMUDI FOGALMAK XIV. RÉSZ

הוֹדָאת בְּעַל דִּין

84. Hodáát báál din – Az alperes fél beismerése. Pénzügyekben (**diné mámonot**) az alperes fél bíróságon vagy tanúk előtt tett beismerése arról, hogy valakinek pénzzel tartozik. A kötelezettség olyan bizonyítéka, amely „**felér száz tanú tanúságtételével**”, s mely mellett további bizonyítékra nincs szükség. Olyan esetekben, amikor testi fenytetés vagy halálbüntetés is kiróható (**diné nőfásot**), a vádlott beismerése nem elegendő, a bíróság nemhogy közvetett bizonyítékként, de még csak tanúvallomásként sem ismeri el, mivel „**az ember nem marasztalhatja el önmagát**”.

אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ

85. Isto kögufo – Az ember felesége olyan, mint önmaga. Elv, amelyet főképp a törvény előtti tanúskodásnál alkalmaznak. A feleséget a törvény azonosnak tekinti a férjével; ennél fogva, ha valaki valamelyik rokonával kapcsolatban nem tanúskodhat, ugyanez vonatkozik az illető házastársára is.

יַיִן נֶסֶךְ

86. Jájin neszech – Áldozati célra kiöntött bor. Legszűkebben vett értelemben ez a kifejezés a bálványimádatban használt borra vonatkozik. Az ilyen bort tilos meginni. A **Bölcsek** kiterjesztették ezt a törvényt: eszerint tilos olyan bort fogyasztani, melyet nem zsidók érintettek, még akkor is, ha nem használták vagy nem bálványimádatra szánták (**sztám jénám**).

יְקִנָּה,,ז

87. JáKNöHáZ – Betűszó, mely azon kiddus imák sorrendjét rögzíti, amelyeket akkor mondunk, ha egy ünnep szombat estére esik. **Jájin:** a borra mondott áldás; **Kidus:** az ünnepet bevezető ima; **Nér:** a meggyújtott gyertyára mondott áldás (**boré möoré háés**); **Hávdálá:** a szombat végét jelölő ima; **Zmán:** hálaima az **Örökkévalónak**, hogy megérhettük ezt a napot (**sehechejánu**). A **hávdálá** ima szövege különbözik a többi szombaton mondott szövegtől, és a **hámávdil bén kodes lökodes** szavakkal ér véget: „**aki elkülöníti a szentet a szenttől**” [azaz a szombat (nagyobb), és az ünnepek (kisebb) szentségét].

יְאוּשׁ

88. Jéus – Szó szerint: Kétségbeesés, lemondás. A **jéus** kifejezés a tulajdonosnak egy elveszett vagy ellopott dolog visszaszerezhetőségére vonatkozó kétségbeesésére utal. Azt az elveszett dolgot, melyről tulajdonosa letett, gazdátlanoknak kell tekinteni (**hefkér**) és az ilyen dolog a majdani megtaláló birtokát képezi. Ha egy dolog természeti katasztrófa, például árvíz következtében vész el, az úgy tekintendő, mintha tulajdonosa azonnal feladta volna a reményt, hogy bármikor visszaszerezheti. A lopott holmikra vonatkozóan a tulajdonosnak a tárgy visszaszerzése iránti kétségbeesett kétélye megszünteti tulajdonjogát és azt arra az emberre ruházza át, akinek a dolgot tolvaj odaadta vagy aki a dolgot a tolvajtól megvette. Ezekben az esetekben a dolgot magát nem szükséges visszaadni az eredeti tulajdonosnak. A tolvaj azonban köteles visszaadni a lopott holmit amennyiben az nála van, illetve értékének megfelelő kártérítést kell fizetnie a tulajdonosnak.

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND OKTÓBER 1. – 31. KÖZÖTT

1.	vasárnap	SZUKKOT 2. vége:19,10	8,00	18,30	16.
2.	hétfő	FÉLÜNNEP 1.	7,00	18,15	17.
3.	kedd	FÉLÜNNEP 2.	7,00	18,15	18.
4.	szerda	FÉLÜNNEP 3.	7,00	18,15	19.
5.	csütörtök	FÉLÜNNEP 4.	7,00	18,15	20.
6.	péntek	HOSÁNÁ RÁBÁ § 17,56	7,00	18,00	21.
7.	szombat	SMINI ÁCERET MÁZKÍR KB.: 9,30 ESTE: Tórai körmenet § 18,58	8,00	18,00	22.
8.	vasárnap	SZIMCHÁT TORÁ vége:18,56	8,00	18,00	23.
9.	hétfő	ISZRU CHÁG	7,00	18,00	24.
10.	kedd		7,00	18,00	25.
11.	szerda		7,00	18,00	26.
12.	csütörtök		7,00	18,00	27.
13.	péntek	§ 17,42	7,00	17,45	28.
14.	szombat	BERÉSIT Újhold hirdetés vége: 18,45	8,00	18,15	29.
15.	vasárnap	ÚJHOLD 1.	8,00	17,45	30.
16.	hétfő	ÚJHOLD 2.	7,00	17,45	1.
17.	kedd		7,00	17,45	2.
18.	szerda		7,00	17,45	3.
19.	csütörtök		7,00	17,45	4.
20.	péntek	§ 17,29	7,00	17,30	5.
21.	szombat	NOÁCH vége: 18,32	8,00	18,00	6.
22.	vasárnap		8,00	17,30	7.
23.	hétfő		7,00	17,30	8.
24.	kedd		7,00	17,30	9.
25.	szerda		7,00	17,30	10.
26.	csütörtök		7,00	17,30	11.
27.	péntek	§ 17,17	7,00	17,15	12.
28.	szombat	LECH LECHÁ vége: 18,21	8,00	17,45	13.
29.	vasárnap	TÉLI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE	8,00	16,00	14.
30.	hétfő		7,00	16,00	15.
31.	kedd		7,00	16,00	16.

T
I
S
R
R
I
H
E
S
V
Á
N

Szolidaritás a Jeruzsálem parkban

Hétfőn délelőtt az EMIH-Magyar Zsidó Szövetség vezető rabbija Köves Slomó, Izrael melletti kiállásra és közös imára hívta a zsidó szervezeteket, mely eseményhez percről percre egyre többen csatlakoztak. A kedd délutáni összejövetelt a Jeruzsálem parkban tartották meg a Lánchíd budai hídfőjénél.

A parkban minden korosztály képviseltette magát, érezni lehetett a tömeg erejét, hogy egy közös ügyért fogtak össze a résztvevők, fiatalok, családok és idősek, kezükben **izraeli zászlót** lobogtatva. Egyesült a hazai zsidó közösség, egységet alkotva álltak ki Izrael mellett.

A beszédeket **Szalai Kálmán a Tett és Védelem alapítvány** titkára nyitotta: „**Azért gyűltünk össze, hogy gyertyát gyűjtsünk a brutális terrortámadás sok száz áldozatának emlékére, és együtt álljunk ki és imádkozzunk Izraelért és hogy ismét biztonságban tudhassuk szeretteinket.**”

Beszédét **dr. Grósz Andor a Mazsihisz elnöke** követte, aki elmondta, hogy a józan ésszel felfoghatatlan barbár támadás a zsidó állam 21. századi történelmének legsúlyosabb háborúját provokálta. „**Szívünk Izrael országáért, Izrael népéért, Izrael hadseregéért dobog, imáink pedig Izraelért és a világ összes zsidójáért szólnak az Örökkévalóhoz. Izrael jövője, a mi jövőnk is. Úgy érzem, akármennyire is eltérően látjuk a világot, a hagyományokat, a közösségi életet, mi zsidók mégis egy sorsközösséget alkotunk, akár az anyaországban Izraelben élünk, akár a diaszpórában. A diaszpórában történetek érintik Izraelt és az Izraelben történetek hatnak a diaszpórára.**”

A **Mazsihisz elnöke** hozzátette, hogy a **Hamász** terroristái nemcsak **Izrael** államot akarják letörölni a Föld felszínéről, hanem minden zsidó embert ellenségnek és célpontnak tekintenek. Hangsúlyozta, hogy a zsidók irányzattól függetlenül legyenek szolidárisak **Izraellel** és egymással is.

dr. Grósz Andort, Köves Slomó vezető rabbi váltotta az emelvényen: „**Nem hittük volna, hogy újra látnunk kell ezt a megalázást, hogy ártatlan emberek százait halomra gyilkolják kegyetlen gyilkosok; gyerekeket a szüleik előtt és szülőket a gyerekeik előtt.**”

„**Olyat láttunk, amit 80 éve nem: civil emberek százai halálra gyilkolva, házukból kora reggel elhurcolva, mindegy, hogy gyerekekről, asszonyokról vagy idősekről van szó. A viták dacára emlékeznünk kell arra, hogy testvérek vagyunk. És nemcsak a zsidó nép tagjai testvérek, hanem minden olyan tisztességes ember, aki hiszi azt, hogy a feladatunk egymás elfogadása és a béke megteremtése egy jobb világ érdekében, és nem az ártatlan emberek gyilkolása, kínzása**” – fogalmazott. Az este folyamán közösségi oldalán megosztotta, hogy vannak olyan helyzetek, amikor a közös összefogás mindennél fontosabb: „**Vannak olyan pillanatok, amikor fel kell ismerni, hogy léteznek alapdolgok, amelyek összekötnek bennünket és tulajdonképpen a legfontosabb ügyekben mégiscsak együtt vagyunk és összefogunk.**”

Oberlander Báruch rabbi a **Budapesti Ortodox Rabbinátus** vezetője zsoldárt mondott a sebesültek gyógyulásáért, majd közvetlenül utána **kádissal** emlékezett meg az elhunytakról.

A beszédek után gyertyát gyújtottak a szervezetek képviselői az áldozatok emlékére, illetve mondtak imát a sebesültekért, a túszokért és **Izraelért**, miközben a háttérben a **Lánchíd** büszkén viselte **Izrael** színeit.

Forrás: (zsido.com)

Szolidaritási istentiszteletet tartottak a Dohány utcai zsinagógában

Szolidaritási istentiszteletet tartottak szerda este a Dohány utcai zsinagógában a Hamász által szombaton megtámadott Izraelért.

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) és a Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) megemlékezésén részt vett mások mellett Novák Katalin köztársasági elnök, Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, Balog Zoltán református püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkeszi elnöke, Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, Karácsony Gergely főpolgármester, Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség – Magyar Zsidó Szövetség vezető rab-bija és Keszler Gábor, a Magyarországi Autonóm Ortodox Izraelita Hitközség (MAOIH) elnöke.

dr. Grósz Andor, a Mazsihisz elnöke a szolidaritási istentiszteleten arról beszélt: megrendülten áll hallgatósága előtt, de ha körbenéz, tudja, hogy nincs egyedül a fájdalmával. Külön megköszönve **Novák Katalinnak** a teljes magyar társadalmat képviselő jelenlétét, azt mondta: a zsidó közösség gyásza és fájdalma közös a magyar társadalomával.

A **Mazsihisz elnöke** úgy fogalmazott: a zsidó nép legszentebb könyvének, a Tórának az örömnepén történt embertelen terrortámadás nemcsak **Izrael** és a zsidóságot sújtotta. A gyermekeket is kegyetlenül lemészároló terroristák „**nemcsak emberéleteket oltottak ki Izraelben, de brutálisan megszegték a tízparancsolatot is, amellyel éppen a Tóra ajándékozta meg az egész emberiséget**”. „**A terror, amely Izrael és a zsidóságot érte, egyúttal az emberség, a szeretet, a Szentírás által közvetített legfőbb erkölcsi parancsolatok, a legfontosabb társadalmi eszmények ellen elkövetett állatias akció volt**” – jelentette ki **dr. Grósz Andor**.

Kitért arra: a megemlékezésen most együtt vannak olyan zsidó felekezetek és zsidó vallási irányzatok képviselői, akiket a belső konfliktusokkal terhelt hétköznapokban nyilvánosan talán nem is lehetne egy asztalhoz ültetni.

A zsinagógában most egybegyűlt zsidók, nem zsidók, keresztények olyan világot akarnak utódaikra örökül hagyni, ahol nem a terror az úr – emelte ki **Grósz Andor**. Úgy fogalmazott: „**Hiszünk, mert hinnünk kell abban, hogy léteznek a társadalmi életben olyan utak, amelyek másfelé kanyarognak ugyan, de egyfelé tartanak: egy olyan világ felé, amelyről a Szentírás minden szava szól és amelyben nincsen helye sem embertelenségnek, sem állatias ösztönöknek, sem barbárságnak.**”

Jakov Hadasz-Handelszman, Izrael magyarországi nagykövete megköszönte az egész magyar nemzetnek, az egyházak vezetőinek és a politikai élet szereplőinek a szolidaritást **Izraellel**. Emlékeztetett: 75 év telt el **Izrael** alapítása óta, de lakosai még mindig ugyanazzal a terrorizmussal küzdenek. **Izrael** megtámadták, háborúban áll – mondta a nagykövet, hangsúlyozva, hogy ez nem csak az ő problémájuk, mert a támadás, amely a zsidó államot érte, el fogja érni **Európát** is. Hozzátette: jelzi ezt, hogy szerte a világon a terroristákkal szimpatizáló csoportok ünnepelték a gyilkosokat. Azt is mondta: **Izrael** meg fogja nyerni ezt a háborút, mert a zsidó közösség titkos fegyvere, hogy nincs hova menniük onnan, ezért mindenáron megvédik hazájukat.

Szolidaritási istentiszteletet tartottak a Dohány utcai zsinagógában

Mester Tamás, a BZSH elnöke, a Mazsihisz alelnöke arról beszélt: **október 7-e** szörnyű nap minden érző ember számára, bárkihez is imádkozzon. **„Ez nem terrortámadás, hanem háború”** – jelentette ki **Mester Tamás**. **„Sátáni lények eszeveszett tombolásának”** nevezte, hogy a **Hamász** fegyveresei által szabályosan kiirtott **Kfar Aza** településen az áldozatok között **40 meggyilkolt csecsemőt** találtak, akik közül többeket lefejeztek.

Az végképp érthetetlen – tette hozzá **Mester Tamás** -, hogy a **Nyugat-Európába** egy jobb életért bevándorló és a nyugati demokratikus életforma előnyeit élvező palesztin-muszlim közösség egy része miért ünnepli önfeledten az esztelen terrort.

Hangsúlyozta: a több mint ezer kioltott ártatlan élet, a több ezer sebesült és a több száz ártatlan túszejogositja **Izraelt** a terror elleni honvédő háború megvívására, és ebben az euroatlanti térségben élő modern polgári demokráciáknak támogatniuk kell a zsidó államot.

Hangsúlyozta: a több mint ezer kioltott ártatlan élet, a több ezer sebesült és a több száz ártatlan túszejogositja **Izraelt** a terror elleni honvédő háború megvívására, és ebben az euroatlanti térségben élő modern polgári demokráciáknak támogatniuk kell a zsidó államot.

Győrfi László, az **Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség társelnöke** szerint ebben a válságos helyzetben nem azt a kérdést kell feltenni, hogy mi lesz, hanem azt, hogy **„mi mit tudunk tenni azért, hogy megváltoztassuk a világot...”**. A legfontosabbnak azt nevezte, hogy a közösség tagjai ne hagyják magukat megtörni. **„Legyünk büszkék arra, hogy zsidók vagyunk, a 3000 éves kultúránkra és értékrendünkre, (...) civilizációnk sok ezeréves bibliai, tórai értékeire”** – mondta **Győrfi László**.

Dr. Frölich Róbert országos főrabbi arról beszélt: a háború nem az arabok és a zsidók ügye, hanem valamennyiünké, akik ezen a bolygón élünk és embernek tartjuk magunkat. Nem egy országot támadtak meg, hanem a terror, a gyűlölet, az aljasság indított háborút a civilizáció ellen. A főrabbi azzal zárta beszédét: hiszi, hogy a közös, egy akarattal mondott ima meghallgatásra talál, és hinnünk kell abban is, hogy **Jeremiás próféta** 2500 évvel ezelőtti, a szentély pusztulását sirató szavai beteljesednek a Hamász terroristáin: **„cselekedj velük**

ügy, Örökkévaló, ahogy ők cselekedtek, üldözd őket, és tüntesd el őket az ég alól” – kérte a főrabbi.

Az **Istentisztelet** végén a résztvevők elimádkozták a **kádist**, majd a zsinagóga előtti téren mécseseket gyújtottak az áldozatok emlékére.

Forrás: (bzsh.hu)

עם ישראל חי

Ismeretlen zsidók nyomában LX. Málnai Béla

Málnai Béla, született Manheimer Béla (Budapest, 1878. december 14. – Budapest, Terézváros, 1941. augusztus 31.) magyar építész, díszlettervező. A modern magyar építőművészet egyik jelentős alkotója.

Manheimer Henrik sütőmester és Markbreit Róza gyermekeként született izraelita családban. 1901-ben szerzett építészoklevelet a budapesti József Műegyetemen. Előbb Lechner Ödön, majd Lajta Béla tanítványa volt. Később társult Haász Gyulával. Irodájuk az első világháború kitöréséig a haladó szellemű magyar építészet figyelemre méltó alkotásainak egész sorát tervezte. 1908 és 1911 között A Ház című lap szerkesztője volt. Fő művének a Budapest V. ker. Nádor u. 6. sz. alatti volt Cseh-Magyar Iparbank (ma OTP) iroda- és bérházának épületét tartják, amelyet Ha-

ász Gyulával közösen tervezett 1912-ben. A bankhelyiségekkel ellátott lakóépületet a modern magyar építészet egyik úttörő munkájának tartják. 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején műegyetemi tanárrá nevezték ki az újonnan szervezett ipari és gazdasági építészeti tanszékre. A Tanácsköztársaság bukása után, 1921-ben, kinevezését hatályon kívül helyezték. Későbbi művei – megélhetési okokból is – visszakanyarodtak a hagyományos formákhoz, a neobarokk építészet műveléséhez (pl. a Budapest V. kerületi Kossuth Lajos tér északi oldalán álló volt MÁK (Magyar Általános Kőszénbánya) bérház stb.). Az 1920-as években a budapesti Vígszínház díszlettervezője volt; néhány díszlettervét az OSZK Színháztörténeti Osztálya őrzi.

Ebből az alkotó periódusából fő műve a budapesti Kossuth Lajos tér északi határfalát képező, hatszintes bérház (1927). Homlokzatát övpárkányok három szintre osztják. Hangsúlyosak a sarokrizalitok, mindegyiket négy ión oszlop tagolja, s szobrok díszítik.

Ami a sarokrizalitok helyzetét és arányait, valamint íves földszinti nyílásait illeti, hasonló megoldás található Málnainak még 1913-ban, a Magyar Kereskedelmi Csarnok Szabadság téri épületéhez készített, de meg nem valósított tervén. A Kossuth Lajos téri bérház Málnai életművében a legnagyobb volumenű, és egyúttal városképileg is legexponáltabb alkotás.

Hogy teljesen a megbízó, a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. maradi igényének köszönhető-e az eklektikus homlokzat vagy a környezet historizáló jellege is befolyásolta az építést, nehéz lenne megmondani. Feltehető, hogy maga Málnai is, s pályatársai közül még jó néhányan, húsz évvel korábbi formakísérleteiket eredménytelennek tartották.

Ismeretlen zsidók nyomában LX. Málnai Béla

Nem korábbi lelkesedésüket becsülték le, hanem feladták a reményt, hogy újításaikat és eredményeiket a társadalom méltányolja és elfogadja.

Málnai kitartott a **Kossuth Lajos** téri építkezést követően is jó néhány évig az eklektika mellett. **Szarvas Gábor** úti villája ugyanabban az évben készült, mint a **Kossuth téri** bérház; az **1931**-ben tervezett **Orló utcai Mende-villa** még mindig historizáló hatást keltő, íves oszlopállásokkal támasztja alá az egyébként már az új építészet felé tekintő homlokzat teraszát.

A II. kerületi **Virág árok** és **Branyiszkó utca** sarkán épült **Ellinger-villá-t 1936-ban tervezte**. Itt egyértelműen tiszta **bauhaus**-hangulat uralkodik - még ha a kissé érzelmesebb iránya is. Az épületet **2006-ban Hild György** tervei alapján átalakították és kibővítették. **1912. szeptember 22-én Budapesten** házasságot kötött **Vajda Zsigmond** és **Stern Berta** lányával, **Vilmával**.

Sírja Budapesten, a Kozma utcai izraelita temető 1/A parcella, 8. sor, 16. sír alatt található (2005-től védett).

Ismertebb épületei:

- **1903: Szedő Gáspár** üzlet- és bérháza, **1065 Budapest, Hajós utca 32.** (Román Miklóssal közösen)
- **1905-1906: Neumann ház,** **1074 Hársfa utca 40.**
- **1927: a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. (MÁK) Nyugdíjintézetének bérpalotája,** **1055 Budapest V. Kossuth Lajos tér 13–15.)**
- **1928-1929: Málnai Béla saját bérháza,** **1111 Budapest, Budafoki út 33.** (kivitelező: Jónás Zsigmond)
- **1929: Florida-kioszk,** **1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 45a-b.** (elpusztult, helyén ma a Körszálló áll)
- **1929: Koháry-palota,** **1055 Budapest, Nagy Ignác u. 16.**
- **1929: Szöllősy-ház,** **1054 Budapest, Szemere u. 19.**
- **1930: Ungár-ház,** **1075 Budapest, Károly krt. 3/c / Dob u 1.**
- **1931: Neuhauser-ház (I.),** **1024 Budapest, Rómer Flóris u. 12-14.** (Szőke Imrével közösen)
- **1932: Neuhauser-ház (II.),** **1136 Budapest, Tátra u. 25.**
- **1933-1934: Bauer-ház,** **1012 Budapest, Attila út 121.**
- **1935-1936: Prágai-ház,** **1137 Budapest, Szent István park 14. / Pozsonyi út 45.**
- **1936-1937: Máté-ház,** **1015 Budapest, Ostrom u. 8a.**
- **1936: az Aedificium Házépítő és Ingatlanforgalmi kft bérháza,** **1136 Budapest, Tátra u. 38.**
- **1936: „Ellinger Gyula ur és neje családi lakóháza”,** **1025 Budapest, Branyiszkó utca 38.**
- **1937: Buchbinder-ház,** **1072 Budapest, Nyár u. 34.**
- **1937: a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. Nyugdíjintézetének lakóháza,** **1075 Budapest, Madách tér 7. / Károly krt. 17-19.**
- **1937-1938: az Országos Ügyvédi Otthon Egyesület lakóháza és székháza,** **1054 Budapest, Szemere u. 8.**

Forrás: (wikipedia)

RECEPT-TÁR

Citromos-mentás csirke guacamoléval és quinosalátával

Nagyon nyári, nagyon könnyen összedobható fitt étel! Mindkét köretbe csempészem egy kis növényi fehérjét, így igazán bomba edzős recept!

Hozzávalók: 2 főre

Citromos csirkéhez:

- 500 g csirkemellfilé
- só, bors
- 2 ek olívaolaj
- 3 db citrom

A zöldborsós guacamolóhoz:

- 200 g fagyasztott zöldborsó
- 1 db érett avokádó
- 1 db lime leve
- 1 tk chilipor
- só, bors

- 2 gerezd fokhagyma
- 1 csokor koriander
- 1 csokor menta

A mentás quinoasalátához:

- 1 csokor menta
- 120 g quinoa
- 1 csokor petrezselyem
- ½ db gránátalma magja
- 1 db paradicsom (100 g)
- 1 db zöld kaliforniai paprika
- 1 db citrom leve
- só, bors

Elkészítés:

A citromos csirke első lépéseként a csirkemellfilét megtisztítjuk, sózzuk, borsozzuk, és egy kevés olívaolajon, forró serpenyőben alaposan lepirítjuk. Amíg pirul az egyik oldala, meglocsoljuk az egyik citrom levével, majd mikor megfordítjuk, mehet rá egy másik citrom leve is. A harmadik citromot felkarikázzuk. Mikor lepirult a csirke, levesszük a serpenyőt a tűzről, és a hús tetejére pakoljuk a citromkarikákat. Bedobjuk a 180 fokra előmelegített sütőbe 12-14 percre, félidőnél pedig egyet forgatunk húsokon. A zöldborsós guacamolóhoz kiolvasztjuk a zöldborsót, a többi alapanyaggal együtt egy aprító-gépbe dobjuk, és egy kicsit még darabos krémet készítünk belőle. Fűszerezétek bátran!

A quinoát háromszoros mennyiségű sós vízben megfőzzük, majd 5-6 percre lefedjük, hogy szépen felpuffadjon. A zöldségeket fél cm-es kockákra, a zöldfűszereket pedig finomra aprítjuk. A quinoát érdemes teljesen lehűteni a salátához (ez kb. 1 óra), sőt nyugodtan hűtőbe is dobhatod. A már kihűlt quinoát elkeverjük a többi hozzávalóval.

Egy tányérra halmozunk a zöldborsós guacamoléból, majd a csirkemellet kettévágjuk, és ráhelyezzük a krémre, mellé rakunk egy nagy adag salátát, és kész is!

Elkészítési idő: 40 perc, sütési idő: 12-14 perc

Forrás: (streetkitchen)

Halevi: Mindent megteszünk, annak érdekében, hogy a túszokat hazahozzuk

Az Izrael és a gázai terroristák közötti háború kezdete óta először, az Izraeli Védelmi Erők vezérkari főnöke, Herci Halevi altábornagy csütörtök délután nyilvános nyilatkozatot tett.

„Az Izraeli Védelmi Erők felelős az ország és polgárai biztonságáért, és szombat reggel a Gázai övezetet körülvevő területen nem tettünk eleget ennek. Tanulni fogunk belőle, ki-vizsgáljuk, de most a háború ideje van” – mondta Halevi Dél-Izraelben.

„Öt nappal egy gyilkos, brutális és váratlan incidens után vagyunk. A gyilkos hamászos terroristák, a barbárok által gyermekeink, feleségeink és népünk lemészárlása állatias, embertelen. Az Izraeli Védelmi Erők könyörtelen terroristák ellen harcol, akik elképzelhetetlen tetteket követtek el”.

„Jechíja Szinwar, a Gázai övezet ura döntött erről a borzalmas támadásról, ezért ő és az egész hierarchia [a Hamász vezető tagjai] halott emberek. Megtámadjuk őket, szétbontjuk őket, szétbontjuk a rendszerüket”.

Halevi szerint eljön az ideje annak kivizsgálásának, hogy a **Hamász** hogyan tudta végrehajtani a támadást.

A terrorcsoport által a **Gázai** övezetben fogva tartott **200** izraeliről és külföldről Halevi azt mondta, a háború ára magas és súlyos. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a túszokat hazahozzuk.”

„Sok terroristát, sok parancsnokot megölünk, leromboljuk a terrorinfrastruktúrát, amely támogatta ezt a szörnyű, brutális bűncselekményt... Gáza már nem lesz ugyanolyan”.

„Ezekben a nehéz időkben szeretném, ha tudnátok, az Izraeli Védelmi Erők itt van, Izrael Állam védőereje minden erejével, képességeivel és különösen csodálatos embereivel. Döntő csapást mérünk ellenségeinkre, ez a küldetésünk ma, és nagyon eltökélt szándékunk, hogy véghez vigyük”.

Temetések

Az **Izraeli Védelmi Erők** azonosította azoknak a katonáknak a túlnyomó részét, akiket a **Hamász** terroristái megöltek a **dél-izraeli** támadás során a hétvégén.

Hivatalosan értesítették **222** katona családját, és nyilvánosságra hozták nevüket. A meggyilkolt katonák azonosítása viszonylag gyors volt, mivel a hadsereg rendelkezik ujjlenyomat- és fogászati adatbázissal, és maguk a katonák is rendelkeznek dögcédulával.

A hadsereg célja, hogy péntek délutánig eltemesse az összes megölt katonát. A civilek számára a dolgok bonyolultabbak. Ma délutánig összesen **854** civil holttestét szállították azonosítás céljából az hadsereg rabbinikus bázisára.

Közülük mindössze **361**-et azonosítottak, és **264**-et temettek el eddig.

Forrás: (ujkelet)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

							MELEG- ÁGY	MUNKA- HELYI STÁTUS	SÉTÁNY	A MŰLT IDŐ EGYIK JELE	OSZTRÁK ÉS NORVÉG AUTÓJEL	KU- KUCSKÁL	AMELY IRÁNYBA	A POÉN 1. RÉSZÉ
							TESLA, RÖVIDEN			VERNE- HŐS				
			LŐTÉR SZÉLEI!		DERÉK- SZÖGŰ									
			HASZON- TALAN HOLMI			LELKI SÉRELEM								
			IMAZÁRÓ SZÓ			NEWTON, RÖVIDEN								
			CSÓRGE- DEZIK				RUBÍDIUM							
BETŰ JELZŐJE LEHET	A POÉN 2. RÉSZÉ	IZOMBAN REJLIK	EGYIK VÁR- MEGYÉNK	ENERGIA, RÖVIDEN	TÖMLŐC OLDALAI!	A TÖLGY ROKONA ÜGY	JEGYES							
							RÁBUK- KANÁS							
						NINCS FELESÉGE AZ EGYIK VILÁGTÁJ								
BÉR ELEMEL				ÁMULAT				HENRY, RÖVIDEN						
KORSZAK				HAZAI ROCK- ZENEKAR				NYOM						
AZ ILLE- TŐTŐL				DÉLLEN ÉTKEZIK			TORTA- SZELET!							
				MŰTEREM			ERDÉLYI VÁROS							
A KÓRHÁZ JELE	BIZONYÍT PRIMITÍV SZÁNTÓ- ESZKÖZ						BALESE- TET OKOZ ORVOS, TRÉFÁSAN							
SZAKADT KAFTÁNI			DRÓT- VÉGEK!		GAUSS, RÖVIDEN	SÁMSON KEDVESE								
			FRAKK- BAN VAN!		HAJTÁST ELTÁVOLÍT	MARGA- RINMÁRKA								
HÉBER EREDETŰ FÉRFINEV						SÁNCOL A SAKKOZÓ		RÓMAI 500-AS						
						BARACK- MAGI!		RIGLI						
BÁTOR- KODIK				A FÖLDRE TESZ			SZORÍTÓ- ESZKÖZ							
				DIOPTRIA, RÖVIDEN			HANGSZER							
NINCS NÉLKÜLE PLAKÁTI			ROBBA- NÓSZER				HAZA							
			KISSÉ TÁVOLABB				BURKO- LATSÚLY							
DEZODOR, RÖVIDEN			PÁROSAN MEGY!			AMPER, RÖVIDEN		HALK BE- FEJEZÉS!						
			GYÓGY- SZERGYÁR			ORRUNK ÉRZÉKELI	INDUL AZ UTAZÁS!	CSENŐ						
							ÓSDIVÁ VÁLIK							
OTT, AZ ELEJÉN!	ÓSZES (HAJ)						SZALON- NÁT KÖ- VESZTŐ							
	BÖRTÖN- BEN ÜL						E HELYRE	ATTÓL AZ IDŐTŐL FOGVA						
HARÁNT, FERDE					DOHÁNY- ZÓ									
SIEMENS, RÖVIDEN					CITROM NEDVE									
						DÖNTŐ ÉRV								
						GIGA- RÖVIDEN	SZERZE- TES FŐPAP							
BIZTOS EGYEN- SÚLYŰ	Ö						!	IDŐMÉRŐ SZER- KEZET						

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-0000000

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Okt. 13. – 2023. Okt. 20.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
13. péntek	07:00	17:45
14. szombat	8:00	18:15
15. vasárnap	8:00	17:45
16. hétfő	7:00	17:45
17. kedd	7:00	17:45
18. szerda	7:00	17:45
19. csütörtök	7:00	17:45
20. péntek	7:00	17:30

Kávod - Tisztelet.

Bizonyos emberek és helyek iránti tisztelet parancsolata és társadalmi követelménye. A tisztelet megadásának parancsa nem csak az Örökkévalóra vonatkozik, hanem az uralkodóra, a szülőkre, a Bölcsere és a szent helyekre is.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
13. péntek	17:42	14. szombat	18:45
20. péntek	17:29	21. szombat	18:32

POÉN SAROK

Anyuka mondja a felnőtt lányának:

- Azzal, hogy sosem mentél férjhez, rengeteg minden kimaradt az életedből.
- Azt nem mondhatnám, legfeljebb csak az esküvő!

A héten tartott Jahrzeit-ot Halpert Sándor úr édesapja emlékére. A reggeli imádkozás után a tikonon látta vendégül a megjelenteket.

Darvas György úr édesanyja után tartottuk Jahrzeit-ot, Gyuri betegsége miatt nem tudott lejönni a zsinagógába.

Gratulálunk Dr. Goldberger Tamás előljáró úrnak legújabb könyve megjelenéséhez és bemutatójához.

Minden reggel és este imát mondunk Izrael államért, és Tóra olvasás alkalmával a sebesült katonák, sérültek felgyógyulásáért.

Hagyományos halvacsorát tartottunk szombat este az ünnepek lezárásaképp. Hoszn Tajre Glitzenstein rabbi úr, Hoszn Beresit Mester György alelnök és Hoszn Maftír Dr. Goldberger Tamás urak voltak.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt október 18.-án, szerdán délután 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuvaros utca 4.
Tel: 334 27 31
Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>
Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor